

Bekanyarodás

31. § (1) Az útkereszteződésben másik útra bekanyarodni szándékozó vezető a járművel

a) az útburkolati jelek által meghatározott forgalmi sávba,

b) útburkolati jelek hiányában

- jobbra bekanyarodás esetében az úttest jobb szélére,

- balra bekanyarodás esetében az úttest felezővonalára mellé, illetőleg osztottpályás és egyirányú forgalmú úton az úttest bal szélére

köteles - az útkereszteződés előtt kellő távolságban - besorolni. A bekanyarodási szándékot irányjelzéssel [29. § (2) bek.] jelezni kell.

(2) Villamospályával ellátott úttesten, ha az (1) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megfelelő besorolás a villamos forgalmát zavarná, a villamos elhaladásához szükséges területet szabadon kell hagyni. A kerékpársávot, továbbá egyirányú forgalmú úton az ellenirányba kijelölt autóbussz sávot a besorolás szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.

(3) A járművel másik útra - ha közúti jelzésből más nem következik - jobbra kis ívben, balra nagy ívben kell bekanyarodni, úgy, hogy a jármű bekanyarodás után a menetirány szerinti jobb oldalon maradjon.

(4) Ha a jármű méretei vagy egyéb ok miatt az (1)-(2) bekezdés rendelkezéseit megtartani nem lehet, a bekanyarodást fokozott óvatossággal - szükség esetén erre alkalmas irányító személy igénybevételével - és úgy kell végrehajtani, hogy a bekanyarodó jármű a többi járművet ne veszélyeztesse.

(5) Elsőbbséget kell adni, ha a 28. § (2) bekezdésében foglaltakból más nem következik

a) jobbra vagy balra bekanyarodó járművel

- annak az útnak az úttestjén áthaladó gyalogos részére, amelyre a jármű bekanyarodik, továbbá

- az azonos irányból érkező villamos részére,

b) jobbra bekanyarodó járművel a kerékpársávon vagy az úttest mellett levő, attól jobbra eső kerékpárúton érkező jármű részére,

c) balra bekanyarodó járművel

- az úttesten szemből érkező és egyenesen továbbhaladó vagy jobbra bekanyarodó jármű,

- az úttest mellett levő, attól balra eső kerékpárúton érkező jármű részére.

(6) A balra bekanyarodó jármű vezetője párhuzamos közlekedésre nem alkalmas úton a bekanyarodást akkor hajthatja végre, ha meggyőződött arról is, hogy balról járművének előzését vagy kikerülését másik jármű nem kezdte meg.

(7) Útkereszteződésen kívül történő bekanyarodásra az (1)-(2) és a (4)-(6) bekezdés rendelkezései az irányadók.

(8) Az útkereszteződésben kanyarodó főútvonal esetén

a) az (5) bekezdés a) pontjában meghatározott szabály a főútvonalon kanyarodó és az arról letérő járműre egyaránt vonatkozik,

b) a főútvonalról letérő járművel elsőbbséget kell adni a főútvonalon továbbhaladó jármű részére.

Kitérés

32. § (1) Az egymás mellett ellentétes irányban (szemben) elhaladó járművek között megfelelő oldaltávolságot kell tartani; ennek érdekében - a szükséghez képest - a járművekkel kölcsönösen az úttest széléhez kell húzódní.

(2) Olyan keskeny úttesten, amelyen a járművek egymás melletti elhaladása nehéz vagy lehetetlen, a járművekkel meg kell állni és az elhaladást az útpadkára húzóódással vagy hátramenettel kell lehetővé tenni. Hátramenni azzal a járművel kell, amelyikkel ez - a járművek adottságait és a körülményeket figyelembe véve - könnyebben megtehető.

(3) Ha az úttest mindkét irányból belátható szakaszon egy forgalmi sávra szűkül és a közúti jelzésekből más nem következik, a szembejövő járművek közül annak a járműnek van elsőbbsége, amelyik útját irányváltoztatás nélkül tudja folytatni; a másik jármű vezetője az áthaladást lassítással, illetőleg - a szükséghez képest - megállással biztosítani köteles.

(4) Állati erővel vont járművel, illetőleg hajtott (vezetett) állattal való szembetalálkozás esetében, ha a vezető feltartott karral jelzi, vagy egyébként megállapítható, hogy az állat ijedős, a jármű sebességét csökkenteni kell, illetőleg - a szükségeshez képest - meg kell állni.

Megfordulás, hátramenet

33. § (1) Járművel megfordulni, illetőleg hátramenetet végezni csak úgy szabad, hogy az a többi jármű és az úttesten haladó gyalogosok közlekedését ne akadályozza. Az úttest széléhez, illetőleg a várakozóhelyre történő beálláshoz szükséges hátramenet azonban elvégezhető abban az esetben is, ha az a járműforgalmat - anélkül, hogy a járműveket veszélyeztetné - rövid ideig akadályozza.

(2) Autópályán, autópályán, vasúti átjáróban, egyirányú forgalmú úton és körforgalmú úton megfordulni tilos. Egyirányú forgalmú úton, körforgalmú úton, vasúti átjáróban, autópályán és autópályán - egyirányú forgalmú úton az úttest széléhez, illetőleg a várakozóhelyre történő beálláshoz szükséges hátramenetet kivéve - hátramenetet végezni tilos.

(3) Ha a személy- és vagyonbiztonság megkívánja, a hátramenethez a járművezetőnek gondoskodnia kell arra alkalmas irányító személy közreműködéséről. Az irányító személynek úgy kell elhelyezkednie, hogy folyamatosan lássa a jármű mögötti területet és a jármű vezetőjével is kapcsolata legyen.

Előzés

34. § (1) Előzni abban az esetben szabad, ha

a) az előzés céljából igénybe venni kívánt forgalmi sáv olyan távolságban szabad, hogy - figyelemmel az előzni kívánó és a megelőzendő jármű sebessége közötti különbségre - az előzés a szembejövő forgalmat nem zavarja;

b) az előzni kívánó jármű előzését más jármű nem kezdte meg;

c) az előzni kívánó jármű előtt ugyanabban a forgalmi sávban haladó másik jármű előzési szándékot nem jelzett;

d) az előzés során a megelőzendő jármű mellett megfelelő oldaltávolságot lehet tartani;

e) a vezető az előzés befejezése után a járművel a megelőzött jármű elé, annak zavarása nélkül vissza tud térni.

(2) Az előzési szándékot - ha az előzés irányváltoztatással jár - irányjelzéssel [29. § (2) bek.] jelezni kell.

(3) Az előzést - a (4) és az (5) bekezdésben említett esetet kivéve - balról kell végrehajtani.

(4) Csak jobbról szabad előzni

a) azt a járművet, amely a balra bekanyarodási szándékot irányjelzéssel jelzi és az úttesten a 31. § (1) vagy (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően helyezkedik el;

b) azt a villamost, amely az úttest közepén - egyirányú forgalmú úton az úttest bal oldalán - levő pályán közlekedik.

(5) Jobbról is szabad előzni a figyelmeztető jelzést (villogó sárga fényjelzést) használó járművet, ha a vezető meggyőződött arról, hogy ezzel a többi járművet és a gyalogosokat nem veszélyezteti.

(6) Az előzés végrehajtását a sebesség fokozásával, balra húzódással vagy más módon akadályozni nem szabad.

(7) Lakott területen kívül a nagyméretű, valamint a lassan haladó jármű vezetőjének az úttest szélére húzódással és - a szükséghez képest - lassítással is elő kell segítenie azt, hogy járművét más jármű megelőzhesse.

(8) Tilos előzni:

a) kijelölt gyalogosátkelőhelyen és közvetlenül a kijelölt gyalogosátkelőhely előtt;

b) villamost közvetlenül olyan megállóhely előtt, ahol az utasok fel- és leszállása az úttestről, illetőleg az úttestre történik;

c) be nem látható útkanyarulatban, illetőleg bukkanóban, kivéve, ha az úttesten egyirányú forgalom van, vagy záróvonal van felfestve és az előzés annak érintése nélkül végrehajtható;

d) vasúti átjáróban és közvetlenül vasúti átjáró előtt;

e) útkereszteződésben és közvetlenül útkereszteződés előtt, kivéve

- ha a forgalmat rendőr vagy fényjelző készülék irányítja és az előzés az úttest menetirány szerinti bal oldalának igénybevételeivel nem jár,

- ha a jármű főútvonalon vagy olyan más úton halad, amelyen elsőbbségét jelzőtábla [16. § (1) bek. u) pont] jelzi.

- körforgalmú úton,

- ha a járművel csak jobbról szabad előzni [(4) bek.].

(9) A (8) bekezdés d) és e) pontjában meghatározott tilalom nem vonatkozik a kétkerekű motorkerékpárnak, segédmotoros kerékpárnak és kerékpárnak gépjárművel való előzésére.

Kikerülés

35. § (1) Az úttest menetirány szerinti jobb oldalán álló jármű vagy ott levő egyéb akadály melletti elhaladásra (kikerülés) a 34. § (1)-(5) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell - értelemszerűen - alkalmazni.

(2) Az olyan megállóhely előtt, amelyben villamos áll és az utasok fel- és leszállása az úttestről, illetőleg az úttestre történik, meg kell állni és tovább haladni csak a villamos elindulása után szabad.

Párhuzamos közlekedés

36. § (1) Olyan úttesten, amelyen az azonos irányú forgalom számára két vagy több forgalmi sáv van (párhuzamos közlekedésre alkalmas úttest) - a (2)-(4) bekezdésben említett eseteket kivéve - a külső (jobb szélső) forgalmi sávban kell közlekedni. Más forgalmi sávra ráhajtani csak előzés, balra bekanyarodás, illetőleg megfordulás céljából szabad. Az autóbusz öbölt, az autóbusz forgalmi sávot, a kapaszkodósávot, a gyorsító- és a lassítószávot, valamint a kerékpársávot a párhuzamos közlekedés szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.

(2) A párhuzamos közlekedésre alkalmas olyan úttesten, amelyen az azonos irányú forgalom számára két forgalmi sáv van, az előzés befejezése után a külső forgalmi sávba vissza kell térni. Ha 3500 kg megengedett legnagyobb össztömeget meg nem haladó gépkocsival, motorkerékpárral vagy - lakott területen - távolsági, illetőleg gyorsjáratú autóbusszal a vezető több járművet kíván előzni, megmaradhat a belső forgalmi sávban feltéve, hogy ezzel a mögötte gyorsabban haladó járművek közlekedését nem

akadályozza; ha pedig a forgalom olyan sűrű, hogy a külső forgalmi sávba visszatérni nem lehet, a belső forgalmi sávban folyamatosan is haladhat.

(3) A párhuzamos közlekedésre alkalmas olyan úttesten, amelyen az azonos irányú forgalom számára kettőnél több forgalmi sáv van, a (2) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni. Az ilyen úttesten azonban a második forgalmi sávban - a (2) bekezdésben foglalt rendelkezések megtartásával - bármely járművel szabad közlekedni; a harmadik és további (belső) forgalmi sávokra - a balra bekanyarodás esetét kivéve - ráhajtani csak személygépkocsival szabad.

(4) Lakott területen lévő, párhuzamos közlekedésre alkalmas olyan úttesten, amelyen a forgalmi sávok útburkolati jelekkel vannak megjelölve, a belső forgalmi sávban (sávokban) 3500 kg megengedett legnagyobb össztömeget meg nem haladó gépkocsival és motorkerékpárral folyamatosan is szabad haladni feltéve, hogy ezzel a jármű a mögötte gyorsabban haladó járművek közlekedését nem akadályozza. Az ilyen módon haladó jármű mellett - a (6) bekezdés c) pontjában foglaltak megtartásával - fokozott figyelemmel jobbról el szabad haladni, a forgalmi sávokat azonban - a gyorsabb előrehaladás érdekében - kis távolságon belül ismételtén változtatni, és ezzel a közlekedés résztvevőit zavarni tilos.

(5) Ha a forgalom sűrűsége folytán a forgalmi sávokban összefüggő járműoszlopok alakultak ki, forgalmi sávot változtatni csak abban az esetben szabad, ha a vezető bekanyarodásra vagy megállásra kíván felkészülni.

(6) A párhuzamos közlekedésre alkalmas úttesten tilos

a) járművel az úttest felezővonalát - a balra bekanyarodás, illetőleg a megfordulás esetét kivéve - átlépni;

b) két járműnek - az egy nyomon haladó jármű melletti elhaladást kivéve - ugyanabban a forgalmi sávban egymás mellett haladni;

c) kijelölt gyalogosátkelőhelyen és közvetlenül a kijelölt gyalogosátkelőhely előtt másik jármű mellett elhaladni.

(7) Ahol valamelyik forgalmi sáv megszűnik, annak a járműnek van elsőbbsége, amelyik terelővonal átlépése nélkül haladhat tovább. Ha a forgalmi sávok útburkolati jellel jelölve nincsenek, annak a járműnek van elsőbbsége, amelyik irányváltoztatás nélkül tud továbbhaladni; ha pedig mindkét jármű csak irányváltoztatással tud továbbhaladni, annak a járműnek van elsőbbsége, amelyik addig a jobbra eső forgalmi sávban haladt.

(8) Autóbusz forgalmi sávban csak menetrend szerint közlekedő autóbusz és trolibusz, valamint az autóbusz és trolibusz forgalom zavarása nélkül személytaxi, továbbá erre utaló külön jelzés esetén (117/c. ábra) kerékpáros közlekedhet. Más jármű erre a forgalmi sávra, a sáv keresztezését és bekanyarodásra felkészülést kivéve, nem hajthat rá. Ahol autóbusz forgalmi sáv van, a menetrend szerint közlekedő autóbusz és trolibusz - a kikerülés esetét kivéve - csak ebben a forgalmi sávban haladhat.

(9) Ahol kapaszkodósáv van, a kapaszkodósávon kell haladniuk azoknak a járműveknek, amelyek a jelzőtáblán [17. § (1) bek. h) pont] megjelölt - ennek hiányában lakott területen kívül 70 km/óra, lakott területen 40 km/óra - sebességnél lassabban haladnak.

(10) Azon az úton, amelynek menetirány szerinti jobb oldalán két vagy több forgalmi sáv van útburkolati jelekkel kijelölve, a körforgalmú útra történő bekanyarodást a jobboldali szélső forgalmi sávból kell végrehajtani, amennyiben a járművezető a bekanyarodás helyét követő első bekanyarodási lehetőségnél kívánja a körforgalmú utat elhagyni.

(11) A párhuzamos közlekedésre alkalmas körforgalmú úton a párhuzamos közlekedés szabályait kell alkalmazni.

Közlekedés autópályán és autóúton

37. § (1) Autópályán és autóúton, valamint az azokra való ráhajtásra szolgáló úton (az előjelző táblától kezdődően) csak olyan gépjárművel, illetőleg gépjárműből és pótkocsiból álló járműszerelvénnel szabad közlekedni, amely sík úton legalább 60 km/óra sebességgel képes haladni; ezeken az utakon más jármű közlekedése tilos.

(2) Az autópályán és az azonos irányú forgalom számára legalább két forgalmi sávval rendelkező autóúton a párhuzamos közlekedés szabályait kell alkalmazni.

(3) Tilos

a) autópályára és autóútra útmenti ingatlanról, valamint útnak nem minősülő más területről ráhajtani, illetőleg oda behajtani;

b) autópályán és autóúton hátramenetet végezni, megfordulni és az úttesteket elválasztó sávra ráhajtani.

(4) Autópálya és autóút úttestjén - a forgalmi okból szükséges megállást kivéve - megállni tilos. Műszaki okból megállni csak a leállósávon, illetőleg az útpadkán szabad, a járművet azonban onnan is mielőbb el kell távolítani. Egyéb okból megállni a leállósávban és az útpadkán is - kivéve a forgalomellenőrzés céljából történő megállást - tilos. A forgalomellenőrzés során használt járművet úgy kell elhelyezni, hogy az kellő távolságból észlelhető legyen.

Közlekedés villamospályával ellátott úttesten

38. § (1) Villamospályára más járművel - a (3) és a (4) bekezdésben említett esetet kivéve - ráhajtani, azon folyamatosan haladni vagy előzni csak abban az esetben szabad, ha a vezetőt a látási viszonyok nem

akadályozzák a közeledő villamos kellő távolságból való észlelésében és a jármű a villamosforgalmat nem zavarja.

(2) Ahol a villamosvágányok az úttest közepén egymás mellett vannak,

- ha az úttest párhuzamos közlekedésre alkalmas és a forgalmi sávok útburkolati jellel jelölve vannak, a villamospályára,

- egyéb úttesten az ellentétes irányú villamosforgalom részére szolgáló villamosvágányra, a bekanyarodás és a megfordulás esetét kivéve, ráhajtani nem szabad.

(3) Az egyenesen haladó jármű és a menetirányt változtató villamos egymás közti viszonyában a 29. § (1) bekezdésének rendelkezése az irányadó.

(4) Útkereszteződésben villamos és más jármű egymás közti viszonyában az elsőbbségre és a bekanyarodásra a 28. §-nak és a 31. § (5) bekezdésének rendelkezései az irányadók azzal, hogy az egyenesen haladó járműnek a vele azonos irányból érkező és bekanyarodó villamossal szemben is elsőbbsége van.

(5) A párhuzamos közlekedésre vonatkozó szabályok alkalmazása szempontjából az úttestnek a villamospálya által elfoglalt része nem minősül forgalmi sávnak.

(6) Ha útburkolati jel (terelő- vagy záróvonal) a villamospályára vezeti az egyéb járművek forgalmát, a (2) bekezdésben foglalt tilalom nem érvényesül; a villamospályára - a villamosforgalom zavarása nélkül - más jármű is ráhajtathat. Ilyen esetben a párhuzamos közlekedésre vonatkozó szabályok alkalmazása szempontjából az úttestnek a villamospálya által elfoglalt részét is figyelembe kell venni.

Közlekedés vasúti átjáróban

39. § (1) A vasúti átjárót megközelíteni csak fokozott óvatossággal szabad. A közúti jármű vezetője köteles a jármű sebességét a vasúti átjáró előtt elhelyezett - 90., 91., 92. vagy 95. ábra szerint - veszélyt jelző táblánál lakott területen legfeljebb 30 km/óra, lakott területen kívül legfeljebb 40 km/óra csökkenteni, és a vasúti átjáróig ezzel a csökkentett sebességgel kell haladni.

(2) A vasúti átjárón csak folyamatosan - megállás nélkül - legalább 5 km/óra átlagsebességgel szabad áthaladni.

(3) A vasúti átjáró előtt a 98., 99., 99/a. vagy 99/b. ábra szerinti jelzésnél, vagy a megállás helyét jelző útburkolati jel előtt meg kell állni, ha

a) bármely irányból vasúti jármű közeledik,

b) a teljes sorompó vagy a félsorompó sorompó rúdja nem teljesen nyitott helyzetben áll vagy mozog,

c) a teljes sorompót kiegészítő fényjelző berendezés, illetőleg a fény sorompó vagy félsorompóval kiegészített fény sorompó villogó piros jelzést ad,

d) a teljes sorompót kiegészítő berendezés hangjelzést ad,

e) fény sorompó vagy félsorompóval kiegészített fény sorompó villogó fehér jelzést nem ad,

f) vasúti jelzőőr "Megállj" jelzést ad,

g) a (2) bekezdésben meghatározott folyamatos áthaladásra nincs lehetőség,

h) ott "Állj! Elsőbbségadás kötelező" jelzőtábla van.

(4) Biztosítatlan vasúti átjáróra járművel csak abban az esetben szabad ráhajtani, ha a vezetője meggyőződött arról, hogy az átjáró felé vasúti jármű egyik irányból sem közeledik, és a (2) bekezdésben meghatározott folyamatos áthaladásra lehetőség van.

(5) Biztosított vasúti átjáróra járművel csak abban az esetben szabad ráhajtani, ha

a) a teljes sorompó mindkét sorompó rúdja nyitott vég helyzetben áll, és esetleges fényjelző és/vagy hangjelző berendezése jelzést nem ad,

b) a fény sorompó vagy a félsorompóval kiegészített fény sorompó villogó fehér fényjelzést ad,

c) a vasúti jelzőőr "Megállj" jelzést nem ad,

d) a (2) bekezdésben meghatározott folyamatos áthaladásra lehetőség van.

(6) A vasúti átjárót biztosító jelzőberendezés üzemzavara esetén járművel a vasúti átjáróra - a (3) bekezdésben említett megállást követően - abban az esetben szabad ráhajtani, ha

a) a vasúti átjáró olyan kialakítású, hogy a megállás helyéről a vasúti pálya mindkét irányban kellő távolságra belátható és a jármű vezetője meggyőződött arról, hogy az átjáró felé vasúti jármű nem közeledik, vagy

b) a vasúti átjáró forgalmát vasúti jelzőőr irányítja és a jelzőőr "Megállj" jelzést nem ad,

feltéve - mindkét esetben - hogy a (2) bekezdésben említett folyamatos áthaladás lehetséges.

(7) Ha a vasúti átjáróban a jármű elakad, és vezetője azt bármilyen módszerrel vagy eszközzel azonnal eltávolítani nem képes, köteles mindent megtenni annak érdekében, hogy a közeledő vasúti jármű vezetője vagy a vasút más alkalmazottja a veszélyhelyzetről a lehető legrövidebb időn belül tudomást szerezzen.

Közlekedés lakó-pihenő övezetben

39/A. § (1) Lakó-pihenő övezetbe - a "Lakó-pihenő övezet" jelzőtáblától a "Lakó-pihenő övezet vége" jelzőtábláig terjedő területre - csak a következő járművek hajthatnak be:

a) kerékpár,

b) az ott lakókat vagy az oda látogatókat szállító legfeljebb 2500 kg megengedett legnagyobb össztömegű gépkocsi, motorkerékpár és ezekhez kapcsolt pótkocsi, segédmotoros kerékpár, állati erővel vont jármű és

kézi kocsi, továbbá az oda áruszállítást végző legfeljebb 3500 kg megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsi,

c) az ott lakók költöztetését végző tehergépkocsi,

d) az oda látogatókat szállító autóbusz,

e) az oda építkezés céljából építőanyagot szállító tehergépkocsi és hozzákapcsolt pótkocsi,

f) az út- és közmű építésére vagy fenntartására, köztisztasági, rendvédelmi, betegszállítási, közegészségügyi feladat, illetőleg postai gyűjtő- és kézbesítő szolgálat ellátására szolgáló jármű, ha ez feladata ellátása érdekében elkerülhetetlen.

(2) A lakó-pihenő övezetben járművel legfeljebb 20 km/óra sebességgel szabad közlekedni.

(3) A lakó-pihenő övezetben a vezetőnek fokozottan ügyelnie kell a gyalogosok (különösen a gyermekek) és a kerékpárosok biztonságára. Ha az úton járda nincs,

a) a gyalogosok az utat teljes szélességében használhatják, a járművek forgalmát azonban szükségtelenül nem akadályozhatják,

b) járművel várakozni csak az erre kijelölt területen szabad.

Megállás

40. § (1) Járművel megállni - ha közúti jelzésből vagy a (2)-(5) bekezdés rendelkezéséből más nem következik - csak az úttest menetirány szerinti jobb szélén, azzal párhuzamosan, egy sorban szabad. A megállást irányjelzéssel jelezni kell.

(2) Egyirányú forgalmi úton az úttest bal szélén - ha közúti jelzésből más nem következik - akkor szabad megállni, ha a jármű mellett az úttest jobb széléig mérve legalább 5,5 méter szélességű hely marad.

(3) Kétkerekű motorkerékpárral, segédmotoros kerékpárral és kerékpárral egymás mellett két sorban vagy az úttest széléhez viszonyítva ferdén is meg szabad állni, ha a járművek az úttestből egy személygépkocsi szélességénél többet nem foglalnak el. Ahol a várakozóhelyet útburkolati jel [18. § (1) bek. j) pont] jelzi, egy gépkocsi részére szolgáló helyen két ilyen jármű is megállhat.

(4) Lakott területen kívül járművel - a lehetőséghez képest - az úttesten kívül kell megállni.

(5) Tilos megállni:

a) ahol a jármű fényjelző készülék vagy jelzőtábla jelzésének az észlelését akadályozza;

b) ahol a jármű és az úttesten levő záróvonal vagy a jármű és az úttest másik szélén álló jármű között legalább három méter széles hely nem marad;

c) be nem látható útkanyarulatban, bukkanóban vagy más olyan helyen, ahol a járművet a többi jármű vezetője kellő távolságból nem észlelheti;

d) körforgalmú úton, útkereszteződésben és az úttestek széleinek metszéspontjától számított 5 méter távolságon belül, ha a közúti jelzésből más nem következik; az útkereszteződésben az úttorkolattal vagy útelágazással szemben megálló járműre - ha ez a többi jármű bekanyarodását nem akadályozza - a tilalom nem vonatkozik;

e) kijelölt gyalogosátkelőhelyen, valamint a gyalogosátkelőhely előtt személygépkocsival, motorkerékpárral, segédmotoros kerékpárral, kerékpárral és kézikocsival 5 méter, egyéb járművel 15 méter távolságon belül;

f) hídon, aluljáróban, alagútban, valamint ezek be- és kijáratánál;

g) vasúti átmjáróban és attól számított 30 méter távolságon belül, valamint vasúti, illetőleg villamospályán és ezekhez olyan közel, hogy a jármű a vasúti jármű, illetőleg a villamos közlekedését akadályozza;

h) más járművel a villamos, autóbusz vagy trolibusz megállóhelyet, illetőleg taxiállomást jelző tábla előtt 15 méter, utána 5 méter távolságon belül, kivéve, ha útburkolati jelből más következik;

i) autóbuszöbölben és autóbusz-forgalmi sávban, kivéve a kijelölt megállóhelyen megálló autóbust (trolibuszt), továbbá a személytaxit;

j) villamos megállóhelynél levő járdaszívet és a hozzá közelebb eső járda közötti úttestrészen;

k) 1000 kilogrammnál nagyobb tengelyterhelésű járművel járdán;

l) kapaszkodósávon, gyorsító- és lassító sávon, valamint kerékpársávon;

m) különösen veszélyes helyen, az útburkolati jellel [18. § (3) bek.] jelzett területen.

(6) Az (1), (4) és (5) bekezdés rendelkezése nem vonatkozik a forgalmi okból szükséges megállásra, valamint arra az esetre, ha e rendelkezések a jármű műszaki hibája miatt nem tarthatók meg.

(7) A jármű ajtaját a vezető csak akkor nyithatja ki, ha ezzel a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti.

(8) A járdán - részben vagy teljes terjedelemben - csak akkor szabad megállni, ha

a) azt jelzőtábla vagy útburkolati jel megengedi,

b) a jármű a járda szélességének legfeljebb a felét foglalja el,

c) a járdán a gyalogosok közlekedésére legalább 1,5 méter szabadon marad, és

d) a jármű tengelyterhelése az 1000 kg-ot nem haladja meg.

(9) A járdán a mozgáskorlátozott személy (illetőleg az őt szállító jármű vezetője) járművével a (8) bekezdésben említett egyéb feltételek fennállása esetében akkor is megállhat, ha a megállást jelzőtábla vagy útburkolati jel nem engedi meg.

Várakozás

41. § (1) A 40. § rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell a várakozásra is.

(2) Tilos várakozni [a 40. § (5) bekezdésében említetteken túlmenően]:

a) a három külön úttesttel rendelkező út középső úttestjén;

b) lakott területen kívül főútvonal úttestjén;

c) ahol a jármű az útmenti ingatlanra való behajtást akadályozhatja;

d) ahol a jármű szabályosan várakozó másik jármű megközelítését vagy elindulását akadályozhatja;

e) az úttesten ott, ahol a járdán a megállás megengedett.

(3) A mozgáskorlátozott személy vagy az őt szállító jármű vezetője járművével olyan helyen is várakozhat, ahol a várakozást jelző tábla (61. ábra) tiltja. Korlátozott várakozási övezetben és várakozási övezetben a mozgáskorlátozott személy vagy az őt szállító jármű vezetője a járművével a várakozást ellenőrző órával (parkométerrel) vagy jegykiadó automatával ellátott várakozóhelyen, ellenőrző óra vagy jegykiadó automata működtetése nélkül is várakozhat. A kijelölt rakodóhelyre vonatkozó rendelkezés [15. § (6) bekezdése] azonban e járműre is irányadó.

(4) Várakozást ellenőrző óránál munkanapon 8 és 18 óra, szombaton 8 és 14 óra között - ha pedig jelzőtábla [17. § (1) bek. e) pont] ettől eltérő időszakot jelöl meg, ebben az időszakban - csak az óra működtetésével és legfeljebb az órával jelzett időtartamig szabad várakozni. Lejárt órát a jármű eltávozása nélkül ismételt működtetésbe hozni tilos.

(5) Ahol jelzőtábla meghatározott időtartamú várakozást enged [17. § (1) bek. e) pont], a várakozás megkezdésének időpontját a járművön - gépkocsi esetében a jármű szélvédő üvege mögött - elhelyezett tárcsán jelezni kell. A tárcsa jelzését a jármű eltávozása nélkül megváltoztatni tilos.

(6)

(7) A járművet őrizetlenül hagyni abban az esetben szabad, ha a vezető gondoskodott arról, hogy a jármű önmagától el ne indulhasson és illetéktelen személy azt el ne indíthassa.

(8) A sürgősségi orvosi ellátáshoz kiadott várakozási engedéllyel (161. ábra) megjelölt személygépkocsi vezetője - amennyiben a várakozás egyéb módon nem lehetséges -

a) a 15. § (1) bekezdése b) pontjában, és

b) a 40. § (8) bekezdése a), b) és d) pontjaiban

meghatározott rendelkezéseket figyelmen kívül hagyhatja.

161. ábra

(9) A sürgősségi orvosi ellátást végző orvost az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat jelöli ki, részére a várakozási engedélyt - külön jogszabályban meghatározott rájegyzésekkel - a települési önkormányzat jegyzője (főjegyző) adja ki.

Magatartás a megkülönböztető vagy figyelmeztető jelzéseket használó járművekkel szemben

42. § (1) A megkülönböztető jelzéseket (villogó kék fényjelzést és szirénát vagy váltakozó hangmagasságú más hangjelzést) használó gépjármű, illetőleg minden ilyen gépjárművekkel kísért (közrefogott) zárt csoportban haladó, megkülönböztető fényjelzést használó gépjármű részére minden járművel, minden helyzetben elsőbbséget kell adni, és akadálytalan továbbhaladását - félrehúzódással és a szükséghez képest megállással - lehetővé kell tenni.

(2) Megkülönböztető fényjelzést használó, álló járművet megközelíteni, illetőleg mellette elhaladni csak fokozott óvatossággal szabad.

(3) Megkülönböztető jelzéseket használó gépjárművet előzni tilos. Az ilyen gépjármű mögött a követési távolságot úgy kell megválasztani, hogy az ne járjon a közlekedés többi résztvevőjének zavarásával.

(4) A figyelmeztető jelzést (sárga villogó fényt) használó járművet fokozott óvatossággal szabad megközelíteni, mellette elhaladni, vagy megelőzni.

Magatartás veszélyes anyagot szállító járművekkel szemben

42/A. § A veszélyes anyagot szállító járművet csak fokozott óvatossággal szabad megközelíteni, mellette elhaladni, vagy megelőzni.

Magatartás a gyalogosokkal szemben

43. § (1) Kijelölt gyalogosátkelőhelyen a járművel a gyalogosnak elsőbbséget kell adni. Útkereszteződésnél a bekanyarodó járművel - kijelölt gyalogosátkelőhely hiányában is - elsőbbséget kell adni a gyalogosnak, ha azon az úttesten halad át, amelyre a jármű bekanyarodik.

(2) Azt a helyet, ahol az (1) bekezdés értelmében a gyalogosnak elsőbbsége van, járművel csak fokozott óvatossággal és mérsékelt sebességgel szabad megközelíteni úgy, hogy a vezető elsőbbségadási kötelezettségének - a szükséghez képest megállással is - eleget tudjon tenni, és e kötelezettségének teljesítése tekintetében a gyalogosokat a jármű sebességével ne tévessze meg.

(3) A kijelölt gyalogosátkelőhely előtt megálló vagy forgalmi okból álló jármű mellett meg kell állni és továbbhaladni akkor szabad, ha a vezető meggyőződött arról, hogy azt a gyalogosok elsőbbségének a megsértése nélkül megteheti.

(4) A vezetőnek fokozottan ügyelnie kell az útesten

a) villamos megállóhelyénél levő járdaszívet és az ahhoz közelebb eső járda között áthaladó gyalogosok, továbbá

b) egyedül vagy csoportosan haladó (áthaladó) gyermekek, illetőleg koruk, testi fogyatékoságuk vagy más ok miatt saját biztonságukra ügyelni felismerhetően nem képes személyek biztonságának a megóvására.

II. fejezet

A járművek kivilágítása

A forgalomban részt vevő járművek kivilágítása

44. § (1) A forgalomban részt vevő járművet éjszaka és korlátozott látási viszonyok között ki kell világítani.

(2) A gépjárművet, a mezőgazdasági vontatót, a lassú járművet és a segédmotoros kerékpárt helyzetjelző lámpákkal és tompított fényszóróval kell kivilágítani. Nem kell a tompított fényszóróval kivilágítani az egytengelyes motoros részből és hozzákapcsolt egytengelyes pótkocsiból álló olyan lassú járművet, amely sík úton önerejéből 15 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes, továbbá a tompított fényszóróval fel nem szerelt segédmotoros kerékpárt.

(3) A tompított fényszóró helyett távolsági fényszórót használni - fényjelzés kivételével - csak lakott területen kívül szabad. Tilos a távolsági fényszóró használata

a) másik járművel vagy hajtott (vezetett) állattal való szembetalálkozás esetében olyan távolságon belül, ahonnan a fényszóró a szembejövő jármű, illetőleg állat vezetőjét elvakíthatja,

b) a másik jármű követése esetében olyan távolságon belül, ahonnan a fényszóró - a visszapillantó tükrön át - az elöl haladó jármű vezetőjét elvakíthatja,

c) ha a fényszóró az úttal párhuzamos vasúti pályán vagy vízi úton haladó jármű vezetőjét elvakíthatja.

(4) Tompított vagy távolsági fényszóró helyett vagy mellett ködfényszórót, továbbá hátsó helyzetjelző ködlámpát abban az esetben szabad használni, ha a látási viszonyok ezt indokolják.

(5) Keresőlámpát és munkahely megvilágító lámpát mozgó járművön használni nem szabad.

(6) Fényjelzést adni a távolsági fényszóró felvillantásával szabad, feltéve, hogy ez a közlekedés többi résztvevőjét nem vakítja el.

(7) A forgalomban részt vevő motorkerékpárt és a tompított fényszóróval felszerelt segédmotoros kerékpárt - tompított fényszóróval - nappal és jó látási viszonyok között is ki kell világítani.

(8) Lakott területen kívüli úton a forgalomban részt vevő gépkocsit nappali menetjelző lámpával vagy tompított fényszóróval, mezőgazdasági vontatót és tompított fényszóróval felszerelt lassú járművet - tompított fényszóróval - nappal és jó látási viszonyok között is ki kell világítani.

Az álló járművek kivilágítása

45. § (1) Az útesten álló járművet éjszaka és korlátozott látási viszonyok között ki kell világítani, kivéve, ha közvilágítás van vagy a járművet egyéb külső fényforrás kellően megvilágítja. A gépjárművet, a mezőgazdasági vontatót és a lassú járművet a helyzetjelző lámpákkal kell kivilágítani. A 6 méternél nem hosszabb, két méternél nem szélesebb és pótkocsival vagy más vontatmánnyal össze nem kapcsolt gépjárművet azonban lakott területen elegendő az úttest közepe felé eső egy-egy első és hátsó helyzetjelző lámpával vagy egy, előre fehér, hátra piros fényt adó lámpával kivilágítani.

(2) Álló járművön - a forgalmi okból megálló járművet kivéve - tompított fényszórót csak erős ködben vagy sűrű hóesésben szabad használni; távolsági fényszórót, ködfényszórót használni tilos.

III. fejezet

A járművek terhelése

Személyszállítás

46. § (1) Személyt szállítani csak a járműnek e célra kialakított álló- vagy ülőhely részén szabad. Álló utast csak autóbuszon, trolibuszon és villamoson szabad szállítani.

(2) Gépjárművel, mezőgazdasági vontatóval és lassú járművel - a (4) és az (5) bekezdésben említett esetet kivéve - legfeljebb a jármű hatósági engedélyében feltüntetett számú személyt szabad szállítani. A szállítható személyek számának meghatározásánál a vezetőt is figyelembe kell venni. Két 10 éven aluli gyermeket egy személynek kell tekinteni.

(3) Motorkerékpár pótlülésén csak egy, a saját biztonságára ügyelni képes személyt szabad szállítani, akinek a lába a lábtartót eléri. A gépkocsi első ülésén csak egy személy szállítható.

(4) Tehergépkocsin - az (5) bekezdésben foglaltak kivételével - abban az esetben szabad a hatósági engedélyben feltüntetett személyek számánál többet szállítani, ha

a) a tehergépkocsi megengedett legnagyobb össztömege 3500 kg-ot meghaladja,

b) a szállított személyek számára megfelelően rögzített és biztonságos ülőhely van,

c) a rakomány a szállított személyeket nem veszélyezteti,

- d) a tehergépkocsi össztömege - a rakfelületen szállított személyek súlyát személyenként 68 kg-mal számolva - a tehergépkocsi megengedett legnagyobb össztömegét nem haladja meg,
- e) a tehergépkocsi rakfelülete nem billenthető.
- (5) A fegyveres erők, a rendvédelmi szervek által üzemeltetett, valamint közveszély, elemi csapás vagy a vasútüzem biztonságát veszélyeztető akadály elhárításánál használt tehergépkocsin - a (4) bekezdés b)-e) pontjaiban foglalt rendelkezések megtartásával - a hatósági engedélybe bejegyzett személyek számánál több személyt abban az esetben is szabad szállítani, ha a tehergépkocsi megengedett legnagyobb össztömege a 3500 kg-ot nem haladja meg.
- (6) Pótkocsin személyt szállítani tilos, kivéve
- a) a járműszerelvény biztonságos közlekedése érdekében szükséges - a pótkocsi hatósági engedélyében meghatározott számú - személy szállítását;
- b) a mezőgazdasági vontató első, nem billenő rakfelületű pótkocsiján - a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelemszerű alkalmazásával - történő személyszállítást.

Teherszállítás

- 47. §** (1) Járművet megterhelni oly mértékig szabad, hogy össztömege a megengedett legnagyobb össztömeget ne haladja meg. Olyan gépjárművön, amelynek teherbírását csak a szállítható személyek számával határozták meg, személyenként 10 kilogramm rakomány is szállítható. Ha az ilyen járművel a megengedettnél kevesebb személyt szállítanak, a rakomány súlya annyiszor 68 kilogrammal növelhető, amennyivel a szállított személyek száma a szállítható személyek számánál kevesebb.
- (2) A rakományt a járművön - annak belsejében, illetőleg rakfelületén - úgy kell elhelyezni, hogy a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse. Gondoskodni kell különösen arról, hogy a rakomány
- a) a jármű vezetőjét a szabad kilátásban és a vezetésben, a forgalom többi résztvevőjét pedig a jármű fényjelző berendezéseinek észlelésében ne akadályozza;
- b) a jármű ajtajainak, illetőleg a rakfelület oldalfalainak lezárását ne gátolja;
- c) egyenletesen és úgy legyen elhelyezve, hogy a jármű stabilitását számottevően ne rontsa;
- d) úgy legyen rögzítve, hogy el ne csússzék, le ne essék, ki ne ömljék, továbbá olyan módon legyen lefedve (letakarva), hogy le ne szóródjék;
- e) az elkerülhetetlennél nagyobb zajt, szennyeződést ne okozzon;
- f) magassága - a jármű magasságával együtt - a négy métert ne haladja meg;
- g) a járművön - a (3) és (7) bekezdésben foglalt eseteket kivéve -, illetőleg annak rakfelületén ne nyúlják túl.
- (3) Zárt kocsiszekrényű jármű tetején rakományt elhelyezni csak abban az esetben szabad, ha a járműre tetőcsomagtartó van felszerelve. Személygépkocsi tetőcsomagtartóján rakomány abban az esetben is szállítható, ha a járművön előre és hátra legfeljebb 40-40 cm-re túlnyúlik.
- (4) A (2) bekezdés g) pontjának rendelkezése nem vonatkozik a mezőgazdasági szálasterményt szállító állati erővel vont járműre; a rakomány és a jármű együttes szélessége azonban nem haladhatja meg a 2,5 métert.
- (5) Ha a rakomány méretei miatt a (2) bekezdés g) pontjának rendelkezése nem tartható meg, nyitott rakfelületű járművön a rakomány úgy is elhelyezhető, hogy a rakfelületen túl előre (legfeljebb a jármű elejéig), illetőleg a járművön túl hátra (legfeljebb két méterre, de a rakfelület hosszának felénél nem nagyobb távolságra) vagy oldalra (úgy, hogy a rakomány és a jármű együttes szélessége a 2,5 métert ne haladja meg) kinyúlják. A pótkocsit vontató jármű rakománya hátra nem nyúlhat túl a rakfelületen.
- (6) A járművön túlnyúló rakományt (álló járművön is) legalább 40x40 cm méretű piros vagy piros-fehér csíkos zászlóval, illetőleg táblával, éjszaka és korlátozott látási viszonyok között ezen felül a hátra kinyúló rakományt piros fényű lámpával és piros fényvisszaverővel, az oldalra kinyúló rakományt előre fehér fényű lámpával és fehér fényvisszaverővel, hátra piros fényű lámpával és piros fényvisszaverővel meg kell jelölni. A rakomány külső széle és a lámpa átvilágított felületének, illetőleg a fényvisszaverőnek a külső széle között - vízszintes irányban - legfeljebb 40 cm távolság lehet. Az oldalra kinyúló rakomány lámpával és fényvisszaverővel való megjelölése mellőzhető, ha a rakomány legszélső pontja a járműnek az azonos oldalon levő helyzetjelző lámpájától - vízszintes irányban - 40 cm-nél nincs nagyobb távolságra.
- (7) A gépkocsi hátsó részéhez rögzített rakományt úgy kell elhelyezni, hogy
- a) a gépkocsi hátsó részén elhelyezett világító és fényjelző berendezések és a rendszámtábla látható legyen,
- b) a gépkocsi hossz tengelye irányában hátrafelé legfeljebb 1 m-re, oldal irányban legfeljebb 0,4 m-re nyúljon ki,
- c) a rakomány szélessége 2,5 m-t ne haladja meg,
- d) a rakomány megjelölése feleljen meg a (6) bekezdésben meghatározott rendelkezésnek.

IV. fejezet

Egyes járműfajták közlekedésére vonatkozó külön szabályok

A közlekedésben való részvétel külön feltételei

48. § (1) A fém kapaszkodó körmökkel vagy vezetőélekkel felszerelt kerekű járművel szilárd burkolatú úton közlekedni és vasúti átjárón áthaladni abban az esetben szabad, ha a kapaszkodó körmöket, illetőleg a vezetőéleket védőabronccsal látták el.

(2) Hóláncot csak havas, jeges úton szabad használni.

(3) Olyan járművel, amelyre daru, létra, nem a jármű meghajtására szolgáló erőgép vagy más hasonló berendezés van felszerelve, csak abban az esetben szabad közlekedni, ha alaphelyzetben rögzítették e berendezésnek azokat a mozgó (lengő) alkatrészeit, amelyek elmozdulás esetén a járművön túlnyúlhatnak.

(4) Olyan gépjárművel, amelyet menetíró készülékkel (tachográfal) kell felszerelni, csak abban az esetben szabad közlekedni, ha a menetíró készülék üzemképes és lezárt állapotban van, továbbá a gépjármű vezetője azt üzembe is helyezte.

(5) Olyan gépkocsival, amelynek meghatározott üléseit biztonsági övvel kell felszerelni, továbbá olyan gépkocsival, amelynek hátsó üléseit biztonsági övvel szerelték fel, csak abban az esetben szabad közlekedni, ha a biztonsági övvel felszerelt ülésen utazó személy becsatolt biztonsági övvel van rögzítve. A személygépkocsi hátsó ülésén utazó, 12. életévét még be nem töltött és 150 cm-nél alacsonyabb gyermeket biztonsági gyermekülésben kell rögzíteni.

a) Nem kell becsatolni a biztonsági övet:

aa) a hátramenetben közlekedő gépkocsi vezetőjének;

ab) a taxi gépkocsi vezetőjének, ha taxi üzemmódban utast szállít;

ac) a mentő gépkocsi betegellátó terében utazóknak, ha a becsatolás a beteg állapotának romlását okozhatja, a betegellátást akadályozza;

ad) a járművezetés oktatása és az azt követő gyakorlati vizsga során az oktatonak.

b) A személygépkocsi hátsó ülésén utazó 12. életévét még be nem töltött és 150 cm-nél alacsonyabb gyermeket nem kell biztonsági gyermekülésben rögzíteni, ha:

ba) a biztonsági gyermekülés beszerelésére a személygépkocsi gyári kialakítása alapján nem alkalmas;

bb) a gyermek az üléshez beszerelt biztonsági övvel megfelelően, biztonságosan rögzíthető;

bc) a 46. § (2) bekezdése alapján és a szállított személyek számából következően egy ülőhelyen két gyermek foglal helyet;

bd) az egyidőben szállítani kívánt gyermekek száma miatt a biztonsági gyermekülésben történő rögzítés nem oldható meg;

be) a szállítás taxi üzemmódban használt taxi gépkocsival, személygépkocsis személyszállítást végző gépkocsival, rendvédelmi szervek gépkocsijával vagy a mentőgépkocsi betegellátó terében történik.

(6) A személygépkocsi első ülésén 150 cm-nél alacsonyabb gyermek csak akkor szállítható, ha az üléshez légzsákokat nem szereltek fel, és a gyermeket biztonsági gyermekülésben helyezték el.

(7) A zárt utastérrel (vezetőtérrel) nem rendelkező motorkerékpárral és segédmotoros kerékpárral csak abban az esetben szabad közlekedni, ha a vezető és az utas becsatolt motorkerékpár-bukósisakot visel.

(8)

(9) Olyan járművel, amelynek megengedett legnagyobb sebességét a műszaki megvizsgálás során az általánosnál alacsonyabban állapították meg [26. § (3) bek.], abban az esetben szabad közlekedni, ha a jármű hátsó oldalán a megengedett legnagyobb sebesség számértékét - kör alakú, 15 cm átmérőjű, 2 cm széles piros szegélyű, fehér alapon 6 cm magas fekete számjegyekkel - feltüntették.

(10) Gépjárművel, mezőgazdasági vontatóval és lassú járművel csak olyan pótkocsit szabad vontatni, amelynek vontatását - a hatósági engedélybe tett bejegyzéssel - engedélyezték.

Megkülönböztető jelzéseket használó gépjárművek

49. § (1) A gépjármű megkülönböztető jelezéseket adó berendezéseit csak abban az esetben szabad működtetni, ha a feladat sürgős ellátása, a személy-, élet- és vagyonbiztonság, továbbá a védett személyek és kiséretük biztonsága érdekében az szükséges, és a forgalmi viszonyok azt indokoltá teszik.

(2) A megkülönböztető fény- és hangjelzést együttesen használó gépjármű vezetője - a rendőr és a vasúti átjárót biztosító jelzőberendezések jelzéseit kivéve - a közúti jelzéseket, továbbá a 24-43. §-okban foglalt rendelkezéseket figyelmen kívül hagyhatja, ha magatartásával a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti, és meggyőződött arról, hogy a közlekedés többi résztvevője az akadálytalan továbbhaladást lehetővé tette.

(3) Megkülönböztető jelzéseket használó gépjárművek találkozása esetében - egymás közti viszonyukban - az általános szabályok az irányadók.

(4) A megkülönböztető fényjelzést - ha a jármű olyan helyen áll meg, ahol a megállás egyébként tilos - működtetni kell. Megkülönböztető hangjelzést álló járművön használni nem szabad.

(5) A megkülönböztető jelzéseket használó gépkocsit tompított fényszóróval lakott területen belül nappal és jó látási viszonyok között is ki kell világítani.

Figyelmeztető jelzést használó járművek

50. § (1) A jármű figyelmeztető jelzést adó berendezését működtetni a következő esetekben kell:

- a) az út vagy közmű építésére, fenntartására (javítására), illetőleg tisztítására szolgáló járművön, továbbá a kommunális szemét szállítására szolgáló járművön, ha az munkát végez,
- b) a megengedett hosszúsági vagy szélességi méretet lényegesen meghaladó járművön, menet közben,
- c) a megengedett hosszúsági vagy szélességi méretet meghaladó méretű járművet rendszeresen kísérő járművön menet közben,
- d) elromlott jármű vontatását rendszeresen végző járművön, ha az járművet ténylegesen vontat,
- e) a közúton elromlott jármű hibaelhárítását rendszeresen végző járművön hibaelhárítás közben.

(2) A figyelmeztető jelzést használó, út- vagy közmű építésére, fenntartására, illetőleg tisztítására szolgáló jármű vezetője, ha ez a munka végzése érdekében elkerülhetetlen, a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti és a forgalmat lényegesen nem akadályozza,

- a) a 25. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést figyelmen kívül hagyhatja;
- b) 22 és 6 óra között - a megfelelő biztonsági intézkedések (pl. jelzőőr állítása) megtétele mellett és legfeljebb 10 km/óra sebességgel - egyirányú forgalmú úton és osztótpályás út bal oldali úttestjén a menetiránnyal szemben is közlekedhet;
- c) legfeljebb 10 km/óra sebességgel a járdán is közlekedhet;
- d) olyan helyen is megállhat, ahol az egyébként tilos;
- e) behajthat olyan útra, ahová egyébként behajtania tilos.

(3) A figyelmeztető jelzést használó járműnek a többi járművel szemben - az általános szabályoktól eltérő - elsőbbsége nincs.

Útvonalengedélyhez kötött járművek

51. § (1) A közúti forgalomban csak az út kezelőjének hozzájárulásával (útvonalengedély), az abban meghatározott útvonalon és feltételek megtartásával szabad részt venni

- a) olyan járművel, amelynek megengedett legnagyobb össztömege vagy tengelyterhelése meghaladja a külön jogszabályban meghatározott mértéket (túlsúlyos jármű, vagy tengelytúlsúlyos jármű);
- b) olyan járművel, amelynek magassága, szélessége vagy hosszúsága meghaladja a külön jogszabályban, illetőleg - rakománnyal együtt - a 47. §-ban meghatározott mértéket (túlméretes jármű);
- c) láncfalpas járművel.

(2) Ha az útvonalengedély más sebességet nem határoz meg, túlsúlyos, illetőleg túlméretes járművel legfeljebb 30 km/óra, láncfalpas járművel legfeljebb 15 km/óra sebességgel szabad közlekedni.

(3) Az e §-ban foglalt rendelkezések nem vonatkoznak a fegyveres erők által üzemben tartott járművekre.

A mozgáskorlátozottak külön engedélye és jelzése

51/A. § A 14. § (13) bekezdésében, a 40. § (9) bekezdésében, valamint a 41. § (3) bekezdésében említett jogosultság azt a mozgáskorlátozott személyt illeti meg, aki külön jogszabály alapján erre engedélyt kapott és az őt szállító járművön az engedélyre utaló jelzés van.

Veszélyes anyagot szállító járművek

52. § (1) Veszélyes anyagot szállító járműveknek menet közben - egymás mögött - legalább 50 méter távolságot kell tartani.

(2) Veszélyes anyagot szállító járművel tilos megállni:

- a) lakott területen kívül másik veszélyes anyagot szállító járműtől, sátoztábotól, tömegközlekedési jármű megállóhelyétől, elektromos és egyéb távvezeték, valamint nyílt lángtól 50 méteren belül;
- b) lakott területen az előbbieken túlmenően csatornanyílás (csatorna összefolyó) felett, illetőleg közelében is.

(3) A veszélyes anyagot szállító járművel - a részére kijelölt várakozóhely kivételével - tilos várakozni:

- a) lakott területen kívül, épülettől, vasúti átjárótól, útkereszteződéstől, hídtól, aluljárótól, alagúttól 50 méteren belül;

- b) lakott területen belül.

(4) A veszélyes anyag szállítása során előállt rendkívüli veszélyről (baleset, veszélyes anyag elszóródása, kiömlése, tűz stb.) a rendőrséget (a legközelebbi rendőrt) haladéktalanul értesíteni kell. Az értesítésnek tartalmaznia kell a szállított anyag azonosításához szükséges legfontosabb információkat.

(5) Ha jogszabály szigorúbb feltételeket nem állapít meg, a nem lezárt rakterű veszélyes anyagot szállító járművet, valamint a veszélyes anyaggal töltött tartányt szállító járművet őrizetlenül hagyni tilos.

(6) A veszélyes anyag szállítása esetén az ilyen anyag szállítására vonatkozó külön jogszabály rendelkezéseit is meg kell tartani.

Villamosok, trolibuszok és közhasználatú autóbuszok

53. § (1) A járművek közlekedésére vonatkozó szabályok közül nem vonatkozik

- a) a 13. §-ban és a 14. § (1) bekezdésének i)-o) pontjában meghatározott jelzőtáblák jelzése a villamosra és a trolibuszra;
- b) a 24. § (2) bekezdése, a 25. § (2)-(5) bekezdése, a 31. § (1)-(4) bekezdése, a 32. §, a 34. § (1)-(7) bekezdése, (8) bekezdésének b)-e) pontja és (9) bekezdése, a 35. §, a 36. § (1)-(5) bekezdése, (6)

bekezdésének a) és b) pontja, (7) és (8) bekezdése, a 40. § (1)-(6) bekezdése, a 41. § (1)-(5) bekezdése, valamint a 46. § (6) bekezdése a villamosra;

c) az irányjelzésre vonatkozó rendelkezés az irányjelző készülékkel fel nem szerelt villamosra.

(2) A forgalomirányító fényjelző készülék jelzése a villamosra is irányadó, kivéve, ha a villamosforgalom irányítására külön - fehér fénypontokat mutató - fényjelző készülék működik.

(3) A villamos, a trolibusz és a közhasználatú autóbusz vezetője, illetőleg ezzel megbízott alkalmazottja indulási jelet akkor adhat, amikor az utasok fel- és leszállása befejeződött. Ha a jármű megtelt, a felszállás megszüntetésére történt figyelmeztetés után az indulási jelet meg szabad adni.

(4) A trolibusz és a közhasználatú autóbusz vezetője elindulási szándékát irányjelzéssel csak akkor jelezheti, ha a jármű összes ajtaja becsukódott.

(5) A villamospótló autóbusz a villamospályán is haladhat. Ebben az esetben a villamos megállóhelyénél levő járdaszívet bal oldalán haladhat és megállhat, továbbá a villamosforgalom irányítására szolgáló külön fényjelző készülék jelzését kell figyelembe vennie.

Kerékpárok és segédmotoros kerékpárok

54. § (1) Kerékpárral a kerékpárúton, a kerékpársávon vagy erre utaló jelzés (117/c. ábra) esetében az autóbusz forgalmi sávon, ahol ilyen nincs, a leállósávon vagy a kerékpározásra alkalmas útpadkán, illetőleg - ha az út és forgalmi viszonyok ezt lehetővé teszik - szorosan az úttest jobb szélén kell közlekedni.

(2) Lakott területen levő olyan úton, ahol az úttest kerékpár közlekedésre alkalmatlan, továbbá ahol a (7) bekezdés a) pontja szerint tilos, kerékpárral a gyalogos forgalom zavarása nélkül és legfeljebb 10 km/óra sebességgel a járdán is szabad közlekedni.

(3) Kerékpárral az útpadkán, az úttesten és a járdán csak egy sorban szabad haladni.

(4) Kerékpárral

a) a kerékpársávról - kivéve, ha jelzőtábla erre utasítást ad, továbbá ha a kerékpársávot a balra bekanyarodás céljából az úttest felező vonalának közelében helyezték el - vagy,

b) lakott területen kívül a főútvonalról balra bekanyarodni vagy megfordulni, továbbá

c) a kerékpárútról a vele párhuzamos útra balra bekanyarodni nem szabad. A kerékpárosnak a kerékpárról le kell szállnia és azt tolva - a gyalogosok közlekedésére vonatkozó szabályok szerint - kell az úttesten áthaladnia.

(5) Kerékpár pótlásán a 18. életévét betöltött vezető egy, tíz éven aluli gyermeket szállíthat. Egyébként kerékpáron személyt szállítani nem szabad.

(6) A kerékpárt éjszaka és korlátozott látási viszonyok között a külön jogszabályban meghatározott lámpákkal kell kivilágítani.

(7) Tilos

a) főútvonalon 12. életévét be nem töltött személynek kerékpározni;

b) elengedett kormányval kerékpározni;

c) kerékpárhoz oldalkocsit, valamint - kerékpárutánfutót kivéve - egyéb vontatmányt kapcsolni;

d) kerékpárt más járművel, illetőleg állattal vontatni;

e) kerékpáron oldalra kinyúló, előre vagy hátra egy méternél hosszabban kinyúló, a vezetőt a vezetésben akadályozó vagy a személy- és vagyonbiztonságot egyébként veszélyeztető tárgyat szállítani;

f) kerékpárral állatot vezetni.

(8) Az (1) és a (3) bekezdésben, a (4) bekezdés c) pontjában, valamint a (7) bekezdés b)-f) pontjaiban foglalt rendelkezéseket a segédmotoros kerékpárok közlekedésére is alkalmazni kell azzal, hogy

a) lakott területen a kerékpársávon segédmotoros kerékpárral közlekedni, valamint

b) segédmotoros kerékpáron utast szállítani,

c) segédmotoros kerékpárhoz utánfutót kapcsolni nem szabad.

Állati erővel vont járművek és kézikocsik

55. § (1) Állati erővel vont járművel és kézikocsival szorosan az úttest szélén kell közlekedni; ha az ilyen jármű a forgalmat lényegesen akadályozná, azzal a leállósávra, illetőleg - ha közlekedésre alkalmas - az útpadkára kell lehúzódní.

(2) Az állati erővel vont járművet és a kézikocsit éjszaka és korlátozott látási viszonyok között a külön jogszabályban meghatározott lámpákkal kell kivilágítani.

(3) Tilos

a) főútvonalon állati erővel vont járművel és kézikocsival közlekedni, kivéve ha más út (útszakasz) nem áll rendelkezésre;

b) főútvonalon 12. életévét be nem töltött személynek kézikocsival közlekedni;

c) állati erővel vont járművet - az állatok vonóerejét és az útviszonyokat is figyelembe véve - túlterhelni.

V. fejezet

Rendkívüli események

Műszaki hiba

56. § (1) A vezető köteles a járművet - lehetőleg olyan helyen, ahol a forgalmat nem akadályozza - haladéktalanul megállítani, ha a jármű olyan hibáját észleli, amely balesethez vezethet, különösen ha elromlott a jármű

a) kormányszerkezete,
b) üzemi fékberendezése,
c) összes féklámpája,
d) irányjelző berendezése, kivéve ha kézzel megfelelő irányjelzés adható,
e) bal oldali első vagy hátsó helyzetjelző lámpája, kivéve, ha a jármű kivilágítása nem szükséges vagy az elromlott lámpa a távolsági fényszórót és a hátsó helyzetjelző ködlámpát kivéve más lámpával helyettesíthető.

(2) Az (1) bekezdésben említett hiba elhárításáig a járművel - a (3) bekezdésben említett esetet kivéve - közlekedni nem szabad.

(3) A közlekedés biztonságát közvetlenül nem veszélyeztető műszaki hiba esetében a járművel - fokozott óvatossággal, lehetőleg kis forgalmú úton és időszakban - a legközelebbi olyan helyig szabad közlekedni, ahol a hiba elhárítható. Ha az ilyen műszaki hiba autópályán vagy autóúton következik be, arról a legközelebbi lehajtásra szolgáló úton, illetőleg útkereszteződésben le kell térni.

(4) Ha a jármű sebességíró műszere romlik el, a jármű a telephelyre való első visszatérésig, de legfeljebb 24 órán át közlekedhet.

(5) Az elromlott járművet - lehetőség szerint - az úttesten kívül vagy olyan helyen kell elhelyezni, ahol a várakozás nem tilos. A járművet éjszaka és korlátozott látási viszonyok között - az álló járművek kivilágítására vonatkozó szabályok szerint - ki kell világítani. Ha a vezető ezeknek a rendelkezéseknek eleget tenni nem tud (a jármű mozgásképtelen, világító berendezése romlott el stb.), mindent el kell követnie a közlekedés biztonságának megóvása érdekében.

(6) Lakott területen kívül az úttesten vagy a leállósávon levő elromlott gépjárművet - kivéve a kétkerekű motorkerékpárt -, valamint mezőgazdasági vontatót, lassú járművet és fel nem kapcsolt pótkocsit elakadást jelző háromszöggel meg kell jelölni. Az elakadást jelző háromszöget a jármű mögött úgy kell elhelyezni, hogy az elromlott járművet a többi jármű vezetője kellő távolságból észlelhesse. Az elromlott járművet elakadást jelző háromszöggel lakott területen is meg szabad jelölni.

(7) Az úttesten levő elromlott járművet az elakadást jelző háromszögön kívül meg szabad jelölni mindkét oldali első és hátsó irányjelzőjének egyidejű működtetésével vagy villogó narancssárga fényjelzést adó elakadást jelző lámpával.

Elromlott jármű vontatása

57. § (1) Elromlott jármű vontatása során - a 26. § (1) bekezdésének d) pontjában foglalt rendelkezés megtartásán túlmenően - fokozott óvatossággal, lehetőleg kisforgalmú úton és időszakban kell közlekedni. Autópályáról és autóútról az elromlott járművet vontató járművel a legközelebbi lehajtásra szolgáló úton, illetőleg útkereszteződésben le kell térni.

(2) Elromlott gépjárművet, mezőgazdasági vontatót és lassú járművet vontatni csak olyan járművel szabad, amelynek tényleges súlya eléri a vontatott jármű tényleges súlyának a felét; ha azonban az üzemi fékberendezés romlott el, vontatásra csak olyan járművel szabad használni, amelynek tényleges súlya eléri a vontatott jármű tényleges súlyát.

(3) Kétkerekű motorkerékpárt, segédmotoros kerékpárt és kerékpárt vontatni, valamint ilyen járművel más járművet vontatni tilos.

(4) Olyan járművet, amelynek kormány szerkezete romlott el, csak emelve szabad vontatni. Emelve vontatásnál a vontatott járművet úgy kell rögzíteni, hogy a megemelt rész oldalirányban ki ne lenghessen. Járművet emelve úgy vontatni, hogy a kormányozott kerekein gördüljön, csak abban az esetben szabad, ha a kormányozott kerekeket elfordulás ellen megfelelően rögzítették.

(5) A vontatott járművet olyan személynek kell vezetnie, aki megfelel a 4. §-ban foglalt rendelkezéseknek. Vontatott járművön - a vezetőn kívül - személyt szállítani tilos; az emelve vontatott járművön még vezető sem utazhat.

(6) A vontatórudat, illetőleg a vontatókötelet a járműveken úgy kell rögzíteni, hogy az le ne szakadhasson. A vontatórúdnak, illetőleg a vontatókötélnek olyan hosszúnak kell lennie, hogy a két jármű kanyarodás közben össze ne érhessen; nem lehet azonban hosszabb, mint a vontatott jármű. Ha a vontatórúd, illetőleg a vontatókötél három méternél hosszabb, azt feltűnő módon (pl. zászlóval, lámpával) meg kell jelölni.

(7) Olyan járművet, amelynek üzemi fékberendezése romlott el, vagy amelynek megengedett legnagyobb össztömege a 3500 kilogrammot meghaladja, csak - a húzó- és a nyomóerők felvételére egyaránt alkalmas - merev vontatórúddal szabad vontatni.

(8) A vontatott jármű féklámpáját és irányjelző berendezését - kivéve ha a járművet emelve vontatják - működtetni kell, továbbá - éjszaka és korlátozott látási viszonyok között - a vontatott járművet is ki kell világítani.

Közúti baleset

58. § (1) A balesettel érintett jármű vezetője köteles a járművel azonnal megállni, a baleset folytán megsérült vagy veszélybe került személy részére segítséget nyújtani és az esetleges további balesetek elkerülése érdekében minden tőle telhetőt megtenni.

(2) Ha a baleset halált vagy személyi sérülést okozott, a balesetről a rendőrhatalóságot (a legközelebbi rendőrt) haladéktalanul értesíteni kell és a lehetőséghez képest gondoskodni kell a nyomok megőrzéséről; a helyszínt csak az intézkedő rendőr engedélyével szabad elhagyni. Ha a baleset veszélyes anyagot szállító járművel következett be, a balesettel nem érintett járművek vezetőinek is haladéktalanul értesíteni kell a rendőrhatalóságot (a legközelebbi rendőrt) a balesetről, közölni kell a jármű narancssárga alapszínű tábláján feltüntetett számokat.

(3) Ha a rendőrhatalóság értesítése a (2) bekezdésben foglalt rendelkezés értelmében nem kötelező, de valamelyik érdekelt a baleset miatt rendőri intézkedést kíván, és a rendőrhatalóságot (a legközelebbi rendőrt) haladéktalanul értesíti, a balesettel érintett járművek vezetőinek a rendőri intézkedést meg kell várniuk.

A rendőrhatalóság értesítése, illetve rendőri intézkedés hiányában az érdekelt kötelesek személyazonosságukat és a kötelező felelősségbiztosításuk fennállását hitelt érdemlően igazolni. Ha a baleset folytán megrongálódott jármű vezetője nincs jelen, a károkozó köteles személyi adatait és biztosítója nevét erre alkalmas módon a helyszínen hátrahagyni, és az esetet a felelősségbiztosítási jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően a biztosítónak bejelenteni.

(4) Ha - akár a (2), akár a (3) bekezdés alapján - rendőri intézkedés válik szükségessé, a rendőri intézkedés megtörténteig a vezetőnek szeszesez italt fogyasztania tilos.

(5) Személyesérülést okozó baleset, illetőleg jármű kigyulladás esetén a balesettel nem érintett járművek vezetői is kötelesek a tőlük elvárható segítséget nyújtani. Tűzoltókészülékkel ellátott jármű vezetője a készüléket a kigyulladt jármű oltásához köteles rendelkezésre bocsátani.

(6) A forgalom zavartalanságát - a lehetőséghez képest - baleset bekövetkezése esetén is biztosítani kell.

(7) A baleset folytán megsérült jármű közlekedésére, kivilágítására és vontatására az 56. § (2)-(7) bekezdésének, valamint az 57. §-nak a rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

A járművek eltávolítása

59. § (1) A rendőrhatalóság - az üzemben tartó értesítése mellett és költségére - elszállítással eltávolíthatja azt a járművet, amely

a) a 15. § (9) bekezdés 63/b. ábra szerinti kiegészítő táblával ellátott megállást vagy várakozást tiltó jelzőtábla hatálya alá eső területen szabálytalanul várakozik,

b) a 37. § (4) bekezdésében, továbbá a 40. § (1)-(3) és (5), valamint a (8) bekezdésének b), illetőleg c) pontjában meghatározott megállási tilalom megszegésével, illetőleg a rendelkezésekben meghatározott megállási feltételek figyelmen kívül hagyásával szabálytalanul várakozik,

c) kijelölt rakodóhelyen szabálytalanul tartózkodik,

d) a mozgáskorlátozottak gépkocsijai részére fenntartott jelzőtáblával (115. és 115/a. ábra) vagy útburkolati jellel megjelölt várakozóhelyen jogosulatlanul várakozik,

e) kerékpárúton várakozik.

A jármű elszállítására - a rendőrhatalóság értesítése mellett - a közlekedési hatóság, illetőleg az út kezelője is jogosult.

(2) Közveszély vagy elemi csapás elhárítása, illetőleg az ebből származó kár csökkentése érdekében, valamint a közút különleges igénybevétele esetén a rendőrhatalóság felhívhatja az üzemben tartót a jármű eltávolítására. Ha az üzemben tartó a kellő időben közölt felhívásnak nem tesz eleget, a rendőrhatalóság a járművet az üzemben tartó költségére eltávolíttathatja. Ha az üzemben tartó a jármű eltávolítására előzetesen nem hívható fel, a rendőrhatalóság a járművet saját költségére távolíttathatja el; az üzemben tartót a jármű eltávolításáról ilyen esetben is értesíteni kell. A járművet a tűzoltóság is eltávolíthatja; erről azonban a rendőrhatalóságot is értesítenie kell. E bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni a baleset folytán megsérült és elhagyott járművek eltávolítására is.

(3) Hatósági jelzéssel nem rendelkező azt a járművet, amely a közúti forgalomban csak ilyen jelzéssel vehet részt, főútvonalon egyáltalán nem, mellékútvonalon pedig - közterület-használati engedély nélkül - legfeljebb 30 napig szabad tárolni. Az úton e rendelkezések megszegésével tárolt járművet a rendőrhatalóság vagy a közút kezelője - a tulajdonos költségére - eltávolíthatja.

V. RÉSZ

Vegyes rendelkezések

A járművet javító műhelyre vonatkozó rendelkezések

60. § (1) A jármű biztonsági berendezéseinek javítását, karbantartását, illetőleg ellenőrzését végző vállalat (szövetkezet, kisiparos stb.) felelős azért, hogy a javítást, a karbantartást, illetőleg az ellenőrzést szabályszerűen elvégezték.

(2) A javítást végző vállalat (szövetkezet, kisiparos stb.) köteles a rendőrhatalóságnak haladéktalanul bejelenteni a tudomására jutott olyan járműrongálódást, amelyről alaposan feltehető, hogy személysérüléssel járó baleset folytán keletkezett.

A járművek üzemben tartóira vonatkozó külön rendelkezések

61. § (1) A sebességíró műszerrel felszerelt gépjármű üzemben tartója köteles a sebességíró műszerben elhelyezett írólapokat megvizsgálni és sebességtűllépés esetében a vezetővel szemben eljárni. Az írólapokat 6 hónapig, ha pedig baleset következett be, a büntető, a szabálysértési, a polgári, illetőleg a fegyelmi eljárás jogerős befejezéséig meg kell őrizni és - felhívásra - az ellenőrzésre, illetőleg eljárásra jogosult hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

(2) Az üzemben tartó köteles a sebességíró műszer meghibásodásának okait és körülményeit kivizsgálni és az annak eredményéhez képest szükséges intézkedéseket megtenni. A vizsgálati iratok megőrzésére az (1) bekezdés rendelkezései irányadók.

(3) Veszélyes anyagot szállító jármű üzembentartója köteles gondoskodni arról, hogy a jármű vezetője megfelelően képzett legyen (az adott szállításhoz megfelelő bizonyítvánnyal rendelkezzen), a szükséges tudnivalókat ismerje, és a jármű az előírt felszerelésekkel rendelkezzen.

(4) A 60. § (2) bekezdésében meghatározott bejelentési kötelezettség vonatkozik a járművet üzemben tartó közületi szervre is, tekintet nélkül arra, hogy a közületi szervnek van-e saját javító műhelye.

Állatok hajtása (vezetése)

62. § (1) Állatot szorosan az úttest szélén kell hajtani, illetőleg vezetni; ha azonban ez a forgalmat lényegesen akadályozná, az állattal a leállósávra, illetőleg az útpadkára kell lehúzódní.

(2) Úton állatot olyan személy hajthat, illetőleg vezethet, aki az állatot irányítani képes, és meg tudja akadályozni azt, hogy az állat a személy- és a vagyonbiztonságot veszélyeztesse. Állatok csoportos hajtásához annyi hajtó szükséges, amennyi e feltételek teljesítéséhez elegendő.

(3) Vasúti átjárón állatokat csak kisebb - legfeljebb 10 állatból álló - csoportokban szabad áthajtani.

(4) Éjszaka és korlátozott látási viszonyok között az állat, illetőleg állatcsoport bal oldalán előre fehér vagy sárga fényt, hátra piros vagy sárga fényt adó, a járművek vezetői által kellő távolságból észlelhető lámpát kell vinni.

(5) Tilos

a) főútvonalon állatot hajtani, illetőleg vezetni, kivéve ha más út (útszakasz) nem áll rendelkezésre;

b) állati erővel vont jármű bal oldalához és más járműhöz állatot, valamint állati erővel vont jármű után kettőnél több állatot kötni;

c) állatot az úton őrizetlenül hagyni, kivéve ha oly módon megkötötték, hogy elindulni ne tudjon.

(6) Állatot az út közelében - magánterületen is - csak oly módon szabad tartani, hogy az útra ne juthasson.

(7) Az e §-ban foglalt rendelkezések - a (2) bekezdés első mondatát kivéve - nem vonatkoznak a kutyának pórázon való vezetésére; a kutyát pórázon vezető személyre a gyalogosokra vonatkozó rendelkezések az irányadók.

Az utak igénybevételevel kapcsolatos egyéb szabályok

63. § (1) Aki a közutat vagy a közúti jelzést megrongálta, beszennyezte vagy a közútra a közlekedés biztonságát, zavartalanságát hátrányosan befolyásoló tárgyat juttatott, köteles a keletkező veszély elhárításáról gondoskodni, illetőleg ameddig az nem lehetséges, a veszélyről a közlekedés többi résztvevőjét tájékoztatni.

(2) Földútról szilárd burkolatú útra való ráhajtás előtt a járműről a rátapadt sarat - amely a szilárd burkolatú utat beszennyezheti - el kell távolítani.

(3) Tilos az úton olyan tárgyat csúsztatni, illetőleg vontatni, amely ezáltal az utat megrongálhatja.

VI. RÉSZ

Záró rendelkezések

Hatálybalépés

64. § (1) Ez a rendelet - a (2) bekezdésben említett kivétellel - az 1976. évi január hó 1. napján lép hatályba; egyidejűleg a közúti közlekedés szabályairól szóló 2/1962. (IX. 29.) BM-KPM együttes rendelet, valamint az ennek módosítása, illetőleg kiegészítése tárgyában kiadott 1/1965. (I. 9.) BM-KPM együttes rendelet, 1/1966. (VI. 24.) BM-KPM együttes rendelet, 1/1967. (II. 9.) BM-KPM együttes rendelet, 3/1968. (V. 26.) BM-KPM együttes rendelet, 1/1971. (I. 29.) BM-KPM együttes rendelet, 2/1971. (VII. 1.) BM-KPM együttes rendelet és 5/1974. (XI. 12.) BM-KPM együttes rendelet hatályukat veszítik.

(2)

A járművekre vonatkozó átmeneti rendelkezések

65. § (1)

(2) Ahol korábbi jogszabály - a közúti közlekedéssel kapcsolatban - munkagépet (önjáró munkagépet) említ, ezen lassú járművet kell érteni.

A közúti jelzésekre vonatkozó átmeneti rendelkezések

66. § (1)

(2) A villamos-, a trolibusz- és az autóbushoz megállóhely jelzésére korábban alkalmazott táblák - kicserélésükig - továbbra is érvényesek.

1. számú függelék az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelethez

A rendeletben használt egyes fogalmak meghatározása a következő:

I. Az úttal kapcsolatos fogalmak

- a) Út: a gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület (közút), illetőleg magánterület (közforgalom elől el nem zárt magánút).
- b) Járda: az útnak a gyalogosok közlekedésére szolgáló - az úttesttől szintkülönbséggel, kiemelt szegéllyel, vagy más látható módon elhatárolt - része; a gyalogút azonban nem járda.
- c) Úttest: az útnak a közúti járművek közlekedésére szolgáló része.
- d) A menetirány szerinti jobb oldal: az úttestnek az a része, amely - a menetirányt tekintve - az úttest útburkolati jellel megjelölt vagy képzeletbeli felezővonalától jobb oldalra esik. Egyirányú forgalmú úton és körforgalmú úton az úttest, továbbá osztótpályás úton a menetirányt tekintve jobb oldalra eső úttest teljes szélességében menetirány szerinti jobb oldalnak tekintendő.
- e) Forgalmi sáv: az úttestnek egy gépkocsisor biztonságos közlekedésére elegendő szélességű - akár útburkolati jellel megjelölt, akár meg nem jelölt - része.
- f) Leállósáv: az útnak az úttesttel azonos szintben levő, attól útburkolati jellel elválasztott és útburkolattal ellátott része.
- g) Kerékpársáv: az úttesten útburkolati jellel kijelölt - kerékpárosok egyirányú közlekedésére szolgáló - különleges forgalmi sáv.
- h) Útpadka: az útnak az úttest mellett levő, útburkolattal el nem látott része.
- i) Kerékpárút: jelzőtáblával kerékpárútként megjelölt út.
- j) Járda-sziget: az útnak az úttesten levő, attól kiemelt szegéllyel elválasztott és körülhatárolt - a járműforgalom elől elzárt, a gyalogosok védelmére vagy a járműforgalom irányítására szolgáló - része.
- k) Osztótpályás út: olyan út, amelynek a két forgalmi irány céljára - egymástól járda-szigettel, növényzettel, zárt villamospályával vagy más hasonló módon elválasztott - két külön úttestje van.
- l) Útkereszteződés: két vagy több útnak azonos szintben való kereszteződése, egymásba torkollása, illetőleg elágazása.
- m) Autópálya: jelzőtáblával autópályaként megjelölt osztótpályás út.
- n) Autóút: jelzőtáblával autóútként megjelölt út.
- o) Főút: jelzőtáblával főútvonalként megjelölt út.
- p) Gyalogút: jelzőtáblával gyalogútként megjelölt út, illetőleg olyan út, amely kizárólag a gyalogosok közlekedésére szolgál és az úttesttől tartós fizikai akadály (árok, korlát, kerítés, sövény, stb.) vagy két méternél nagyobb távolság választja el.
- q) Útzár: a közútnak, rendőrségi ellenőrzés céljából, a járművek továbbhaladását akadályozó eszközökkel történő lezárása.
- r) Biztosított vasúti átgázoló: a közúti járművek forgalmát teljes sorompó; teljes sorompó és piros fényt adó kiegészítő berendezés; hangjelző berendezés; fényisorompó; félsorompóval kiegészített fényisorompó; jelzőőr szabályozza.
- s) Biztosítatlan vasúti átgázoló: a közúti járművek forgalmát az r) pontban meghatározott berendezések vagy jelzőőr nem szabályozza.
- sz)
- t) Szilárd burkolatú út: olyan út, amelynek úttestje szabályosan lerakott kő vagy műkő, továbbá beton vagy aszfalt burkolattal rendelkezik.

II. A közúti járművekkel kapcsolatos fogalmak

- a) Jármű: közúti szállító- vagy vontató eszköz, ideértve az önjáró vagy vontatott munkagépet is. A mozgáskorlátozottak közlekedésére szolgáló, emberi erővel tolt vagy hajtott kerekes szék és a gépi meghajtású kerekes szék - ha sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes, továbbá a gyermekocsi és a talicska - azonban nem minősül járműnek. Az ilyen eszközökkel közlekedő személyek gyalogosoknak minősülnek.
- b) Gépjármű: olyan jármű, amelyet beépített erőgép hajt. A mezőgazdasági vontató, a lassú jármű, a segédmotoros kerékpár és a villamos azonban nem minősül gépjárműnek.
- c) Gépkocsi: olyan gépjármű, melynek négy vagy több kereke van; a négy kerekű motorkerékpár azonban nem gépkocsi.
- d) Személygépkocsi: személyszállítás céljára készült olyan gépkocsi, amelyben - a vezető ülését is beleértve - legfeljebb 9 állandó ülőhely van.
- e) Autóbusz: személyszállítás céljára készült, elektromos felsővezetékhez nem kötött olyan gépkocsi, amelyben - a vezető ülését is beleértve - kilencnél több állandó ülőhely van.
- f) Trolibusz: elektromos felsővezetékhez kötött gépkocsi.

- g) Vontató: pótkocsi vontatására készült, rakfelület nélküli gépkocsi.
- h) Nyerges vontató: olyan vontató, amely a rajta levő nyeregszerkezet útján a vontatott félpótkocsi súlyának jelentős részét átveszi.
- i) Tehergépkocsi: a személygépkocsit, az autóbust, a trolibust és a vontatót kivéve minden gépkocsi.
- j) Motorkerékpár: olyan gépjármű, amelynek két vagy három kereke van és a tervezési legnagyobb sebessége 45 km/óránál nagyobb, továbbá olyan négy kerekű gépjármű, amelynek saját tömege legfeljebb 550 kg és motorteljesítménye nem haladja meg a 15 kW-ot.
- k) Motoros tricikli: olyan motorkerékpár, amelynek szimmetrikus elhelyezésű három kereke van.
- l) Mezőgazdasági vontató: kerek vagy láncalpas kialakítású, legalább két tengellyel rendelkező, pótkocsi vontatására és/vagy mezőgazdasági, erdészeti feladatú berendezések, gépek vontatására, hordozására, tolására, működtetésére alkalmas, 25 km/óra sebességnél gyorsabban haladni képes jármű, mely teher- és személyszállításra is alkalmas lehet.
- m) Lassú jármű: olyan jármű, amelyet beépített erőgép hajt és sík úton önerejéből 25 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes.
- n) Pótkocsi: olyan jármű, amely gépjárművel, mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel történő vontatásra készült. A legfeljebb 750 kilogramm megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsi: könnyű pótkocsi, az ennél nagyobb össztömegű pótkocsi: nehéz pótkocsi.
- o) Félpótkocsi: olyan pótkocsi, amely a vontató nyeregszerkezetére támaszkodik úgy, hogy súlyának jelentős részét a vontató veszi át.
- p) Járműszerelvénnyel: gépjárműből, mezőgazdasági vontatóból vagy lassú járműből és hozzákapcsolt pótkocsiból (egyéb vontatmányból) álló, a forgalomban egy vezetővel, egységként résztvevő járműkombináció.
- r) Segédmotoros kerékpár: olyan két-, három- vagy négykerekű jármű, amelyet 50 cm³-t meg nem haladó lökettérfogatú belső égésű motor vagy legfeljebb 4 kW teljesítményű egyéb motor hajt, tervezési végsebessége a 45 km/óránál nem nagyobb és saját tömege legfeljebb 350 kg.
- r/1. Kerékpár: olyan két- vagy háromkerekű jármű, amelyet egy vagy két személy emberi ereje, illetőleg legfeljebb 300 W teljesítményű motor hajt. A kerékpáron egy 10 éven aluli gyermek szállítására alkalmas pótlás, illetve kerékpár utánfutó vontatására alkalmas berendezés helyezhető el.
- s) Villamos: olyan jármű, amely az úttestbe épített, vasúti pályaként meg nem jelölt sínpályán való közlekedésre szolgál.
- sz) Veszélyes anyagot szállító jármű: olyan jármű, amelyet elején és hátulján narancssárga alapszínű, felirat nélküli vagy felirattal ellátott táblával jelölték meg (162. és
- t) Sajáttömeg: üzemanyaggal feltöltött és a szükséges tartozékokkal (szerszám, pótkerék stb.) ellátott üres jármű tömege.
- u) Össztömeg: a jármű saját tömegének, valamint a rajta levő személyeknek, rakományoknak és egyéb tárgyaknak az együttes tömege.
- v) Megengedett legnagyobb össztömeg: az illetékes hatóság által meghatározott az a tömeg, amelyet a jármű össztömege nem haladhat meg.
- z) Tengelyterhelés: a jármű egy-egy tengelyén levő kerekek által a vízszintes talajra átvitt súly.

III. A közúti forgalommal kapcsolatos fogalmak

- a) Vezető: az a személy, aki az úton járművet vezet, vagy állatot hajt (vezet). A segédmotoros kerékpárt és a kerékpárt toló személy nem minősül vezetőnek. A gépkocsivezetés oktatása és az azt követő gyakorlati vizsga során vezetőnek az oktató minősül.
- b) Elsőbbség: továbbhaladási jog a közlekedés más résztvevőjével szemben. Azt a járművet, amelynek elsőbbsége van, az elsőbbségadásra kötelezett nem kényszerítheti haladási irányának vagy sebességének hirtelen megváltoztatására. Azt a gyalogost, akinek elsőbbsége van, az elsőbbségre kötelezett nem akadályozhatja és nem zavarhatja áthaladásában.
- c) Előzés: járművel az úttesten azonos irányban haladó jármű melletti elhaladás. Párhuzamos közlekedés esetében a különböző forgalmi sávokban folyamatosan haladó járművek egymás melletti elhaladása nem minősül előzésnek.
- d) Megállás: járművel a be- és a kiszálláshoz, vagy a folyamatos fel- és lerakáshoz szükséges ideig, illetőleg - ha a vezető a járműnél marad - egyéb okból legfeljebb 5 percig történő egy helyben tartózkodás.
- e) Várakozás: járművel a megállásnál hosszabb ideig történő egyhelyben tartózkodás.
- f) Lakott terület: a lakott terület kezdetét és végét jelző táblák közé eső terület.
- g) Éjszaka: az esti szürkület kezdetétől a reggeli szürkület megszűnéséig terjedő időszak.
- h) Korlátozott látási viszonyok: az átlagos látási viszonyoknak felhősödés, köd, eső, hóesés, porfelhő vagy más ok miatt előállt jelentősebb korlátozottsága.
- i) Mobil rádiótelefon: a közcélú mobil rádiótelefon szolgáltatás igénybevételére alkalmas készülék (végberendezés).
- j) Biztonsági gyermekülés: külön jogszabályban meghatározott követelményeket kielégítő, a gépkocsiban megfelelő módon elhelyezhető, a gyermek biztonságos rögzítésére szolgáló berendezés.

2. számú függelék az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelethez

I.

Az út mellett vagy közelében levő egyes létesítményekről tájékoztatást adó jelzőtáblák:

- a) "Elsősegélyhely" (1. ábra)
- b) "Kórház" (2. ábra)
- c) "Műszaki segélyhely" (3. ábra)
- d) "Távbeszélő állomás" (4. Ábra)
- e) "Üzemanyagtöltő állomás" (5. ábra)
- f) "Idegenforgalmi tájékoztatás" (6. és 7. ábra)
- g) "Rendőrség" (8. ábra)
- h) "Étterem" (9. ábra)
- i) "Büfé" (10. ábra)
- j) "Iható víz" (11. ábra)
- k) "Nyilvános illemhely" (12. ábra)
- l) "Szálloda, motel" (13. ábra)
- m) "Bérelhető faház" (14. ábra)
- n) "Táborozásra, illetőleg lakókocsik részére kijelölt hely" (15-17. ábra)
- o) "Múzeum" (18. ábra)
- p) "Műemlék épület" (19. ábra)
- q) "Műemlék templom" (20. ábra)
- r) "Műemlék vár; várrom" (21. ábra)
- s) "Vasútállomás" (22. ábra)
- sz) "Hajóállomás" (23. ábra)
- t) "Repülőtér" (24. ábra)
- u) "Komp vagy nyitható híd" (25. ábra)
- v) "Parkolj és utazz" (26. ábra)
- w) "Arborétum, nemzeti park" (27. ábra)
- x) "Jelzett turista út; erdei tornapálya" (28. ábra)
- y) "Sípálya" (29. ábra)
- z) "Fürdőhely" (30. ábra)
- zs) "Lovaglás" (31. ábra)
- zs) (1) "Ólommentes benzint is árusító üzemanyagtöltő állomás" (32. ábra)
- zs/2. Az úton erre illetékes hatóság ellenőrzést végez (33. ábra).
- zs/3. Ólommentes benzint és autógázt is árusító üzemanyagtöltő állomás (34. ábra).

1. ábra

2. ábra

3. ábra

4. ábra

5. ábra

6. ábra

7. ábra

8. ábra

9. ábra

10. ábra

11. ábra

12. ábra

13. ábra

14. ábra

15. ábra

16. ábra

17. ábra

18. ábra

19. ábra

20. ábra

21. ábra

22. ábra

23. ábra

24. ábra

25. ábra

26. ábra

27. ábra

28. ábra

29. ábra

30. ábra

31. ábra

32. ábra

33. ábra

33. ábra